

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/103/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614208711
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614208711.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedu senátu: JUDr. Daša Kontríková a členiek senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a JUDr. Ľubica Bundzelová, v právnej veci žalobcu: Intrum Justitia Slovakia s.r.o., so sídlom Karadžičova 8, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený: JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Karadžičova 8, P.O.BOX 205, Bratislava, proti žalovaným: 1) V. F., nar. X.X.XXXX, bytom B., B.. E. a V. č. XXXX/X, 2) V. F., nar. X.X.XXXX, bytom M. - B., M. č. XXX, 3) T. F., nar. XX.X.XXXX, bytom H., M. K. č. XXX, o zaplatenie 2.708,78 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica, č.k. 11C/183/2015-83 zo dňa 14.októbra 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa **p o t v r d z u j e**.

Žalovaným 1) až 3) sa náhrada trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd návrh zamietol a žalovaným nepriznal náhradu trov konania. Rozhodnutie prvostupňový súd odôvodnil právne aplikáciou § 497 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), § 546, § 547, § 548 ods. 1, 2, 3, § 524 ods. 1, 2, § 100 ods. 1, § 101, § 103, § 517 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ), § 1 ods. 1, 2 písm. a), b), c), d), e), f), ods. 3, § 2, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 z.č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 5b z.č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa. Vecne argumentoval tým, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil ten právny záver, že žaloba nebola podaná dôvodne, s poukazom na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. Medzi predchodcom žalobcu a žalovanými 1) a 2) prišlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o úvere podľa § 497 a nasledujúcich ObZ. Napriek tejto skutočnosti bolo potrebné posúdiť Zmluvu podľa príslušných ustanovení zákona č. 258/2001 Z.z., pretože sa jednalo o poskytnutie úveru, kde pôvodný veriteľ vystupoval ako právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti a žalovaní 1) a 2) vystupovali ako spotrebiteľia, teda fyzické osoby, ktoré nekonali v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania (§ 3 ods.1,2 ZoSÚ). V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť OZ, keďže aplikácia ObZ prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Inými slovami musí z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv ObZ celkom alebo z časti ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.z. aplikácii OZ. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v OZ a predpisoch vydaných na jeho vykonanie. Zmluva bola uzatvorená dňa 6.12.2004 so splatnosťou prvej splátky dňa 20.1.2005 a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá dňom 20.11.2012. Žalovaný 3) prevzal na seba ručiteľský záväzok, teda nezaplatením čo len jednej zo splátok v lehote jej splatnosti sa dostal zo zákona do pozície dlžníka popri žalovaných 1) a 2). V danej

veci predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 31.7.2011. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28.3.2013 bola pohľadávka voči žalovaným postúpená na žalobcu. Súd posúdil nárok žalobcu s poukazom na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré súdu ako orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ukladá povinnosť prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, vrátane jeho premlčania, a to aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovolal a zistil, že nárok uplatnený žalobou je premlčaný. V danej veci nastala predčasná splatnosť úveru ku dňu 31.7.2011 a preto je premlčanie potrebné posudzovať podľa § 103 veta druhá OZ t.j. od 1.8.2011 začala plynúť trojročná premlčacia doba na celý zostatok úveru a skončila dňom 1.8.2014. Žaloba bola podaná na súd dňa 9.10.2014 teda po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu s poukazom na § 5 b zák. č. 250/2007 Zb. zamietol. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a odporcom, ktorí mali vo veci úspech, nepriznal náhradu trov konania, pretože títo si ich neuplatnili a ani im žiadne trovy nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie žalobca, ktorým sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a jeho návrhu vyhovel. Podľa odvolateľa súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Správne zistil, že v úverovej zmluve bola dojednaná konečná splatnosť úveru dňa 20.11.2012, ale na druhej strane konštatuje, že dňa 31.7.2011 nastala predčasná splatnosť úveru. Z odôvodnenia rozsudku nie je možné zistiť, na základe akého vykonaného dôkazu súd prvého stupňa zistil túto skutočnosť. Úver ich právny predchodca nevyhlásil za predčasne splatný. Konečná splatnosť úveru tak, ako to vyplýva z úverovej zmluvy ako aj z ich podaní uplynula dňa 20.11.2012. Premlčacia doba podľa § 103 OZ začala plynúť dňa 21.11.2012 a žalobu podali pred jej uplynutím.

Krajský súd v Tnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p..

Predmetom nároku žalobcu je zaplatenie sumy 2.708,78 eura pozostávajúcej z nesplatenej istiny úveru vo výške 2.261,03 eura, nesplatených riadnych úrokov úveru vo výške 399,91 eura a nesplatených poplatkov vo výške 47,84 eura spolu s úrokom z omeškania z nesplatenej istiny odo dňa 21.11.2012, pričom žalobca odvodzuje právo na zaplatenie dlžnej sumy zo zmluvy o splátkovom úvere č. 0252415210 zo dňa 6.12.2004. V zmysle uvedenej zmluvy čerpali žalovaní 1) a 2) spotrebný úver bez účelu vo výške 150.000,- Sk (4.979,09 eura), ktorý sa zaviazali splácať po 2.560,- Sk (84,98 eura) mesačne, pričom konečná splatnosť úveru bola 20.11.2012. Žalovaný 3) na základe dohody o ručení zo dňa 6.12.2004 prevzal na seba ručiteľský záväzok.

V danom prípade nebolo sporným, že ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ust. § 52 a nasl. OZ a keďže ide o nárok zo spotrebiteľskej zmluvy, súd je oprávnený a povinný preskúmať právne úkony (zmluvy a ich súčasť) z hľadiska ich platnosti, resp. skúmať neprijateľné zmluvné podmienky v zmluvách ex offo. Preto súd prvého stupňa správne postupoval pokiaľ zmluvu o splátkovom úvere preskúmal z vyššie uvedených hľadísk.

V prejednávanej veci ide o uplatnenie nárokov zo spotrebiteľského právneho vzťahu, založeného zmluvou o splátkovom úvere č. 0252415210 zo 6.12.2004 uzatvorenou medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými 1) a 2), ktorá podlieha právnemu režimu zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Je pravdivé tvrdenie žalobcu, že k vyhláseniu predčasnej splatnosti nedošlo (uvedené nemá podklad vo vykonanom dokazovaní) a pokiaľ súd prvého stupňa posúdil zúčtovanie konečného stavu zostatku úveru k 31.7.2011 ako vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, nepostupoval správne.

Na druhej strane súd je povinný ex offo skúmať i to, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 z.č. 483/2001 Z.z. o bankách a teda či žalobca je aktívne legitimovaný k podanej žalobe.

Odvolačný súd vyzval v zmysle ust. § 213 ods. 2 O.s.p. žalobcu, aby sa vyjadril k možnému použitiu ust. § 92 ods. 8 z.č. 483/2001 Z.z. o bankách a zároveň preukázal a predložil splnenie povinnosti zo strany Slovenskej sporiteľne a.s. o doručení výzvy žalovaným na úhradu splatného zostatku úveru po lehote konečnej splatnosti úveru.

Na výzvu odvolacieho súdu, ktorú prevzal žalobca (jeho právny zástupca) dňa 25.4.2016 žalobca nereagoval.

Zo Zmluvy o splátkovom úvere č. 0252415210 zo dňa 6.12.2004 vyplýva, že bola uzatvorená podľa § 497 až 507 ObZ, medzi Slovenskou sporiteľňou a.s. ako veriteľom a žalovanými 1) a 2) ako dlžníkmi. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie spotrebného úveru bez čelu, v sume 150.000,- Sk (4.979,09 eura), s výškou mesačných splátok 2.560,- Sk, (84,98 eura) a konečnou splatnosťou úveru 20.11.2012. Žalovaný 3) podpísal dohodu o ručení k zmluve o splátkovom úvere č. 0252415210 dňa 6.12.2004.

Neoddeliteľnou súčasťou Zmluvy o splátkovom úvere boli Všeobecné obchodné podmienky (ďalej len VOP), podľa ktorých bodu 7.6.1. písm. a) ak je klient v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní, banka je oprávnená a) vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti. Podľa bodu 10.3. VOP pri doručovaní písomností v poštovom styku sa zásielka považuje za doručení v tuzemsku tretí deň po jej odoslaní a v cudzine siedmy deň po jej odoslaní, a to aj vtedy, ak sa adresát o tejto skutočnosti nedozvie, alebo ak sa zásielka vráti ako nedoručená. Podľa bodu 19.16. VOP klient súhlasí s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť na tretiu osobu akékoľvek svoje pohľadávky voči klientovi, a to bez ohľadu na to, či sú budúce, súčasné, splatné, nesplatné, premlčané alebo nepremľčané ako aj previesť na tretiu osobu akékoľvek svoje záväzky voči klientovi. Klient je oprávnený postúpiť svoje pohľadávky voči banke alebo previesť svoje záväzky voči nej len s predchádzajúcim písomným súhlasom banky.

Z oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 5.4.2013 vyplýva, že veriteľ (Slovenská sporiteľňa a.s.) oznámil žalovaným, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0329/2013/CE uzatvorenej dňa 28.3.2013, postúpila svoju pohľadávku voči dlžníkovi vo výške 3.074,61 eura spoločnosti Intrum Justitia Slovakia s.r.o..

Zo Zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0329/2013/CE zo dňa 28.3.2013 vyplýva, že medzi postupcom Slovenskou sporiteľňou a.s. a postupníkom Intrum Justitia Slovakia s.r.o., došlo podľa § 524 a nasl. OZ k postúpeniu pohľadávok špecifikovaných v Prílohe č. 1 k zmluve. V zmysle Prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok č. 0329/2013/CE zo dňa 28.3.2013 bola predmetom postúpenia pohľadávka žalobcu voči žalovaným v celkovej výške ku dňu postúpenia 3.074,61 eura, z čoho istina po splatnosti bola 2.261,03 eura, úroky boli celkom 765,74 eura.

Podľa § 92 ods. 8 zák. č. 483/2001 Z.z. o bankách ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Banka je v prípade porušenia zmluvnej povinnosti dlžníka splácať úver riadne a včas oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, po doručení výzvy dlžníkovi, za podmienok stanovených v zákone o bankách, alebo zmluvu o úvere vypovedať, prípadne od nej odstúpiť, v súlade so všeobecnými

obchodnými podmienkami. Banka túto možnosť v danom prípade zrejme nevyužila a žalobcovi postúpila pohľadávku bez toho, aby úver nadobudol mimoriadnu splatnosť, resp. aby zmluvný vzťah zanikol inak (výpoveďou, odstúpením). V danom prípade je však nepochybné, že splatnosť úveru nastala dňa 20.11.2012, podľa zmluvy.

Podľa názoru odvolacieho súdu úpravou § 92 ods. 8 (predtým 7) mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Uvedené ustanovenie by banku malo motivovať k tomu, aby podnikla určité kroky smerujúce ukončeniu zmluvného vzťahu resp. k vymoženiu svojej pohľadávky pri dlhodobom nesplácaní úveru dlžníkom a nemala by len počas celého trvania zmluvy každý mesiac pripisovať na účet dlžníka úroky, poplatky, úroky z omeškania a rôzne iné sankcie, aby sa dlh neustále zvyšoval. Takéto správanie banky nespĺňa požiadavku prístupu s odbornou starostlivosťou, ako to vyplýva zo zákona o ochrane spotrebiteľa. Nie je v záujme spotrebiteľa, aby po uzavretí úverovej zmluvy s bankou táto postupovala pohľadávku voči spotrebiteľovi tretej osobe (aj keď uplynula konečná splatnosť úveru), ktorá napríklad nepodlieha dozoru a dohľadu NBS. Takéto konanie banky by sa priecilo účelu a zmyslu zákona o bankách, keďže poskytovanie úverov a ich správa je špecifickou, osobitne právnym predpisom upravenou činnosťou. Účelom a cieľom citovaného § 92 ods. 8 zákona o bankách je podľa názoru odvolacieho súdu vyzvať dlžníka (žalovanú), aby zaplatila dlh banke, t.j. aby mu poskytla lehotu na vrátenie dlhu banke ako subjektu, s ktorým pôvodne uzatvárala žalovaná zmluvu o úvere, lebo inak postúpi pohľadávku tretej osobe, ktorá už bankou nemusí byť.

Ak je pre platnosť postúpenia potrebné splniť určité podmienky, ako napr. uvedené v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., je postupca v súdnom konaní, v ktorom takto postúpenú pohľadávku uplatňuje, povinný v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. tvrdiť a dokázať predpoklady svojej aktívnej legitímácie, teda okrem iného aj splnenie podmienok platného postúpenia pohľadávky. V prejednávanej veci podľa názoru súdu postúpenie pohľadávky v rozpore s § 92 ods. 8 zákona o bankách zakladá dôvod pre absolútnu neplatnosť právneho úkonu, zmluvy o postúpení pohľadávky pre jej rozpor § 39 OZ (neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieci dobrým mravom), pretože obchádza ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. Postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou, je v zmysle uvedeného povinný tvrdiť a preukázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta (dlžníka) písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nič na tom nemôže zmeniť ani bod 7.6.1. písm. a) VOP, ktoré boli súčasťou zmluvy o úvere, pretože toto dojednanie je potrebné podľa § 53 ods. 1 OZ považovať za ustanovenie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, keď banka mohla postúpiť pohľadávku voči žalovanému bez jeho súhlasu a žalovaný mohol postúpiť nárok voči banke výlučne len s jej súhlasom. Nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v spotrebiteľských zmluvách zakladajú neplatnosť dojednaní a preto sa žalobca z takejto neplatnej dohody (v tejto časti) nemôže domáhať svojich práv.

V danom prípade zo zisteného skutkového stavu bolo zrejmé, že žalobca nepreukázal, že by v čase, kedy mala byť pohľadávka Slovenskej sporiteľne, a.s., voči žalovaným postúpená na žalobcu (28.3.2013), boli podmienky postúpenia splnené. Možno síce považovať za dokázanú požiadavku 90-dňového omeškania, nebolo však preukázané, že by boli žalovaní aj písomne, podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách vyzvaní na splnenie svojho záväzku zo zmluvy o úvere. Žalobca tak nepreukázal, že pohľadávka voči žalovaným bola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. V dôsledku toho nemožno považovať za preukázané, že toto postúpenie je platné (aj keby zmluva o postúpení bola účinná) a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovaným uplatňovať pred súdom a je v spore aktívne legitimovaný.

Bolo by nadbytočné a nehospodárne zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa a vyjadriť hore uvedený právny názor, ktorý by bol súd prvého stupňa povinný akceptovať a napokon žalobu opakovane zamietnuť. Zrušenie rozsudku by vzhľadom k vyššie uvedenému nemohlo žalobcovi priniesť priaznivejší výsledok sporu, ktorý odvolaním sledoval. Odvolací súd postupom podľa § 213 ods. 2 O.s.p. neodňal žalobcovi možnosť konať pred súdom (resp. právo na spravodlivý proces) a poskytol mu priestor na vyjadrenie, žalobca svoje právo nevyužil, na výzvu súdu nereagoval.

Vzhľadom na uvedenú argumentáciu odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešným odporcom vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému navrhovateľovi. Odporcovia si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnili, preto im odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.